

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU
*
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
*
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXV.—LETO XXXV.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK),

AUGUST 28, 1952

ŠTEVILKA (NUMBER) 171

Novi grobovi

VERONIKA SEDMAK

Po daljšem bolehanju je preminila v bolnišnici v Mt. Vernon, Ohio, Veronika Sedmak, rojena Znidaršič, stara okrog 60 let. Pred odhodom v bolnišnico je živel daj časa na 1097 E. 64 St. Doma je bila iz vasi Kal pri St. Petru na Krasu, fara Košana. Bila je članica društva Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ, in po družnice št. 25 SZZ.

Tukaj zapušta ožje sorodnike kakor tudi v domovini. Soprog Louis je umrl pred več leti, hčer Frances marca 1947 in brat Joseph marca 1951. Pogreb se vrši v soboto ob 7.30 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 8. uri ter nato na pokopališče Calvary.

THERESA HROVAT

Včeraj popoldne je preminila na svojem domu Theresa Hrovat, stanujoča na 6731 Edna Ave. Rojena je bila v Ljubljani, odkoder je prišla v Ameriko pred 50 leti. Bila je članica Oltarnega društva sv. Vida in družina Srca Marije (staro).

Tukaj zapušta otroke: Mrs. Mary Davinroy, Mrs. Alice M. Holicky, Edward J., Joseph A., John E., Mildred E., Dorothy M., Helen J., in vnuke, v stari domovini pa zapušta dve sestri Julijo Drakslar in Johano Demšar ter več sorodnikov. Soprog Joseph je umrl 5. julija 1943, sin Victor I. pa leta 1946. Pogreb se vrši v soboto ob 10.30 uri zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 11. uri ter nato v družinsko grobnico na pokopališču Calvary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob šestih.

Dolarji se pobirajo na cesti ...

SAN FRANCISCO, 27. avgusta.—Mrs. Howard E. Cole, doma iz New Yorka, je izgubila ročno torbico, v kateri je bilo \$350 gotovine in draguljev v vrednosti \$17,125. Mrs. Cole je bila mnenja, da je torbico zgubila v neki restavraciji v mestu.

V resnici se je torbica našla na cesti. Najditeljica Link, doma iz San Mateo, jo je izročila policiji, policija pa lastnici.

ZVIŠANÉ CENE PREPROGAM

AMSTERDAM, N. Y., 27. avgusta.—Podjetje Mohawk Carpet Co. je najavilo, da bo zvišalo cene preprogam počeni z 8. septembra za 5%. Podjetje javlja, da je povišanje cen v zvezi s stavko, ki je trajala tri mesece in se je stavkujočim dovolilo zvišanje plače. Vendar po zatrdilu podjetja cene preprogam se ne bodo dosegle tiste višine, ki jo je uradno določil kot najvišjo urad za stabilizacijo cen.

V JUŽNI AFRIKI ZAPIRAJO

JOHANNESBURG, 27. avgusta.—Samo na dan 26. avgusta je južno-afriška policija aretirala 395 oseb, nebelokožcev, ki so se po zakonih nacistične Malane pregrešili zoper predpise, ki zapovedujejo diskriminacijo, to je strogo ločitev po rasah.

VLOGA AMERIŠKEGA DOLARJA; VTIKATI SE V NOTRANJOST?

WASHINGTON, 27. avgusta.—Politično vprašanje investiranja ameriškega dolarja in dajanja ameriške pomoči drugim državam, je stopilo zopet v ospredje, ko je nova egiptska vlada Maherja zaprosila Ameriko, da naj oboroži egiptsko policijo z najmodernejšimi orožji. To da je potrebno, da se v Egiptu ohrani red in mir.

Vprašanje je v tem, ali naj se Amerika, s tem ko daje denarno pomoč gotovemu režimu, angažira čisto enostransko v eni državi, kot je slučaj trenutno v Egiptu.

Princip Amerike je v tem, da se ni vtičiti v notranje razmere posamezne države, zlasti se ne z oboroževanjem ene stranke, ker lahko nastopi slučaj, da je stranaka vržena z oblasti, in je protiameriški val novega režima neizogiben.

V zvezi s prošnjo ameriške vlade po pomoči se je ventiliralo vprašanje, ali naj Amerika izrabi sedanji položaj v Egiptu in Egipt indirektnim potom prisili, da se pridruži bloku Srednjega vzhoda, da pristane na to, da se Sueški kanal kolektivno zavaruje in bi pripadla Egiptu tista oblast, ki bi Egiptu sorazmerno šla.

S tem pa naj bi se indirektno rešil spor med Anglijo in Egiptom, katerega konec Maher sam ne predvideva pred potekom treh mesecev.

Nemčija, orožje in dolar

BONN, Nemčija, 27. avgusta.—Napovedujejo se skorajšnja pogajanja med vlado Zapadne Nemčije, ameriškim poslanikom v Zapadni Nemčiji Donnellyem in španskim zastopnikom.

Predmet teh pogajanj naj bi bila dobava orožja Španiji v višini nekaj sto milijonov dolarjev. Orožje bi izdelovale nemške tovarne, Amerika pa bi bila udeležena z finančno platjo, z dolarjem.

Po zadnji vojni je bilo Nemčiji prepovedano, da bi izdelovala orožje. Če se ta načrt izvede, bodo oživele nemške tovarne, se bo obnovila nemško-španska trgovska pogodba, bo dobil španski diktator Franco gotovo odškodnino za to, da bi odstopil španske zračne in pomorske baze Zedinjenim državam.

Dolar, jeklo in premog

BONN, Nemčija, 27. avgusta.—Produkcija zapadne evropskega jekla in premoga se postopoma prilagoduje skupni upravi, kakor to predvideva načrt francoskega zunanjega ministra Schumana.

Iz te zveze je bilo objavljeno, da se računa z možnostjo, da se Amerika angažira z močnimi investicijami evropske produkcije premoga in jekla. Razgovori so že v teku, vendar pa za enkrat ne gre za več kot za izmenjavo misli in Amerika do sedaj še ni sprejela nase kakih posebnih finančnih obveznosti.

Krupp naj se razdeli

BONN, Nemčija, 27. avgusta.—Znano podjetje Alfreda Kruppa, ki je bil glavni dobavitelj Hitlerja in katerega tovarne se nahajajo v Porurju, naj se po sklepu zavezniške komisije razdeli. Premoženje se ceni na več kot sto milijonov dolarjev.

Po zadnji vojni je bil Krupp

obsojen kot vojni zločinec na 12 let zapora, njegovo premoženje pa je bilo konfiscirano. Leta 1951 je ameriški komisar za Nemčijo McCloy Kruppa pomislil in mu vrnil zaplenjeno premoženje. Sedanjni načrt o razdrobitvi tega podjetja je predložen še nemški vladi v izjavo.

Ultra-reakcionarci skupaj

NEW YORK, 27. avgusta.—Bivši član spodnje zbornice Hamilton Fish je napovedal, da bo kandidiral za ameriškega senatorja, ko se bo ustanovila "Ameriška stranka," po zamislih McCormicka, lastnika in glavnega urednika "Chicago Tribune."

William Loeb, ki izdaja v New Hampshire in Vermontu pet časopisov, se je zavzel za tako tretjo politično stranko. "Ameriško ljudstvo rabi spremembo, te spremembe pa ne nudi niti republikanska, niti demokratska stranka. Nova stranka ne bo pod kontrolo niti Wall Streeta (finančnega središča) niti pod kontrolo prevzetnih delavskih uni."

Fish pa je razvijal program nove stranke, "da bo ta stranka zoper socializem, internacionalizem in New Deal." Republikanci tega kova so nezadovoljni z Eisenhowerjem in iščejo sedaj novih smeri.

Lewis in rudarju

WASHINGTON, 27. avgusta.—Formalna pogajanja med lastniki premogokopov in med Lewisom kot vodjem ameriških rudarjev se bo začela dne 3. septembra 1952.

Lastniki premogokopov so pozvali Lewisa, da naj se prekinemo odstop od dela, ko 475,000 rudarjev ne dela v spomin tistih tovarišev, ki so v izpolnjevanju svojih dolžnosti prišli ob življenje. Lewis je to ponudbo odklonil in se bo počivanje v rudokopih nadaljevalo pravi do 1. septembra, dva dni kasneje pa se bo začelo pogajanje za novo mezdno pogodbo.

Družinska tragedija

V mestnem zaporu se nahaja Charles Howell, star 35 let, ki je policiji priznal, da je zgodaj v nedeljo zjutraj na dvorišču svojega doma obstrelil 31 let starega Allan Deutcha iz 12002 Fairport Ave., s katerim je njegova žena Joyce, stara 31 let, prišla domov ob 5. uri. Howella so prijatelji in sosede že preje nekajkrat opozarjali, da je njegova žena večkrat v družbi tujega moškega, ko pa sta se srečala, je nastal preprij, kateremu je sledilo streljanje. Obstreljeni Allan Deutsch je bil odpeljan v Glenville bolnišnico, Howell pa v zapor. Medtem pa je nezvesta žena skušala izvršiti samomor s tem, da je zavžila večjo količino spalnih praškov, toda se je zdravnikom posrečilo oteti je smrti.

DALJAVE BODO KMALU IZGINILE

Britansko letalo "Canberra" je preletelo Atlantik v enem dnevu tja in nazaj. Za polet na obe strani je rabilo 10 ur dve minuti. Nazaj grede iz New Foundlanda je letalo s hitrostjo 606 milj na uro, kar znači nov svetovni rekord. Iz Amerike v Anglijo se bo torej lahko prišlo v enem dnevu in se bodo lahko opravili nujni posli.

Letalo je letelo na nekaterih mestih 40,000 čevljev visoko.

Iz Londona javljajo, da preskušajo lovsko letalo, ki bo letelo 660 milj na uro, bo najbolj učinkovito bojno letalo na svetu in bo njegova brzina hitrejša od brzine zvoka!

DVE IZ KONVENCIJE LEGIJONARJEV

NEW YORK, 27. avgusta.—Ko je smenal parado legionarjev, se je zgredil in umrl fotograf newyorškega časopisa "New York Post."

Sedem sto pometačev newyorških ulic je trdilo, da so našli na cestah, kjer se je pomikala parada, kakih 700 ton raznih odpadkov in papirja. Na vsakega čistilca je torej prišla ena tona, da jo odstrani.

Priložnost dela tatu

DES MOINES, Ia., 27. avgusta.—Mrs. Frances Strausbaugh, stara 31 let, je bila v službi kot blaginčarka v podjetju Betts Cadillac-Olds Co. V razdobju 17 mesecev je iz blaginje ukradla \$16,305 ali skoraj tisoč dolarjev na mesec.

Strausbaugh je tatvino priznala in dala na zapisnik, da je šlo \$6,240 za alkoholne pijače in za slične stvari.

Pred njo je bil aretiran v tem mestu Donald J. Pace, tudi blaginjak po poklicu, ki pa je pokradel iz poverljive mu blaginje v 18 mesecih kar \$110,000.

VOJAKI SO SE POBOLJŠALI

TOKIO, 27. avgusta.—Ameriški vrhovni poveljnik za Daljnji vzhod in na Koreji general Clark je izdal statistiko, ki izkazuje, da so se ameriški vojaki poboljšali in da so njihovi prestopki, izvršeni na Japonskem, padli ob 119 v maju na 71 slučajev v juliju.

Brezuspešen lov na lopove

Na dvorišču poslopja Cuyahoga Wrecking Co. na 7311 Kinsman Rd. je bilo snoči kakor na fronti. Ko je policija hotela pregledati poslopje ali je vse v redu, so začeli nanjo padati strelji iz notranjosti. Policija je očitno preprečila roparski vlom. Trije policijski stražniki so bili ranjeni. Policija je obkrožila poslopje in nastopila z vsemi sredstvi, da pride do zločinca. Uporabila je tudi solzilne bombe, a vse brezuspešno. Ker je bilo prisotnih veliko radovednežev, ki so se le množili, je bil celo promet za nekaj časa ustavljen. Storičici so pobegnili.

Clevelandčan strokovnjak

Za Jugoslavijo Samuel Stein iz Cleveland Heights, strokovnjak v pomorski stroki, je dobil od ameriškega mornariškega poveljstva, kjer je uslužben, dovoljenje, da gre v Beograd za tri mesece, kjer bo na razpolago jugoslovanski vladi kot strokovnjak.

Blatenje poštenih ljudi v imenu boja zoper komunizem mora nehati!

KREPKA IZJAVA STEVENSONA NA KONVENCIJI LEGIJE

NEW YORK, 27. avgusta.—Demokratski predsedniški kandidat Adlai E. Stevenson je v velikem govoru pred delegati Ameriške legije poudaril, da dočim Amerika odklanja komunizem, pa odklanja tudi boj zoper komunizem, v katerem politični šarlatani napadajo in blatijo poštene ljudi pod krinko patriotizma.

Amerika veruje v svobodno podjetnost v materialnem oziru, kar pa ni dovolj, ako ne bo štela tudi svobode človeškega duha, je dejal Stevenson ter dostavil, da patriotizem je čisto "zadnje zavetišče lopovov," kakor je zapisal pred mnogo leti neki velik angleški pisatelj.

V svojem govoru je Stevenson navajal kot svarilen vzgled napade na bivšega šefa generalnega štaba in poznejšega državnega tajnika Marshalla, ki je bil napadan od republikancev v kongresu kot nekaj taje zaveznik Sovjetov, katerim da je takorekro na krožniku izročil Kitajsko.

Udarec za McCarthyja

Ime notoričnega republikanskega senatorja Joe McCarthyja iz Wisconsinu ni bilo v govoru Stevensona nikoli izrecno imenovano, a vsi poslušalci so vedeli, da je imel njega v mislih, kakor tudi druge kroge, ki sledijo stopinjam in metodam McCarthyja, ali pa z molkom odobravo njegovo početje.

"Tragedija našega dobe je ozračje strahu, v katerem živimo," je rekel Stevenson. "Strah pa rodi zatiranje. Vse prepogosto se zločeste grožnje proti našim ustavnim svobodam skrivajo pod plaščem boja proti komunizmu."

Stevenson se ne boji zamere

Stevenson, ki je v prvi svetovni vojni služil v mornarici, v drugi pa je služil vladi v civilnem svojstvu, je podal na konvenciji legijonarjev še eno izjavo, ki je zahtevala izrednega poguma. Povedal je delegatom, da kot predsednik se ne bo oziral na pritisk nobene grupe, pa bila še tako močna in vplivna, kadar bi zahtevala nekaj, kar bi bilo po njegovi zrelj sodbi v nasprotju s splošnim interesom vsega ameriškega ljudstva. Potem pa je pristavil:

"To velja tudi za veterane. Naj mimogrede omenim, da za Ameriko hitro prihaja čas, ko bodo skoro vsi odrasli moški ve-

terani. Ako bi vsi zahtevali od vlade izredne nagrade, brez oziroma na dejanske telesne poškodbe, kdo pa bo plačal?"

Znano dejstvo je, da so člani Ameriške legije v mnogih krajih voditelji v gonjah proti osebam liberalnih nazorov v javnem življenju, zlasti pa v šolah, kakor tudi v delavskih organizacijah. Navzlic temu pa je bil Stevenson tekom svojega govora zopet in zopet deležen viharnega odobravanja od strani navzočih delegatov.

Drug primer izrednega političnega poguma

Ta govor Stevensona je že drugi primer izrednega političnega poguma, kajti demokratski kandidat je pred par dnevi jasno in razločno podal svoje stališče glede še enega kočljivega vprašanja. Podal je namreč izjavo, da smatra, da velika petrolejska ležišča, ki se nahajajo na obalah Atlantika, pripadajo vsemu ameriškem narodu, ne pa poedinim državam. V to vprašanje so predvsem zainteresirani politični in petrolejski interesi v državah Texas in California, ki grozijo, da se bodo nad Stevensonom maščevali na volilni dan.

Vprašanje teh bogatih petrolejskih ležišč je bilo enkrat pred vrhovno zvezno sodnico, ki je reklo, da so ležišča last vsega naroda, razen ako kongres drugače odloči. Ko je bil v kongresu sprejet tozadevni zakon, ga je predsednik Truman vetiral in preprečil njegovo uveljavljenje.

Stališče predsednika Trumana, kateremu sledi sedaj Stevenson, je, da ti naravni zakladi se morajo rabiti za napredek vsega ljudstva, ne pa za privatne koristi. Poudarjeno je bilo zlasti, da bi dohodki, ki bi se iz tega vira stekali v zvezno blaginjo, morali biti rabljeni za to, da se podpre javno šolstvo in takih državah, ki same nimajo dovolj sredstev za vzdrževanje prvovrstnih šol.

KONFUZNI KANDIDAT EISENHOWER

Politični uredniki ameriških listov karakterizirajo zadnji Eisenhowerjev govor na konvenciji Ameriške legije tako, da se v osebi Eisenhowerja, ki nastopa sedaj kot politik, kar nikdar ni bil v življenju, opaža neka zmešnjava pojmov in prakse na vse strani.

V notranji politiki povdarjajo, da Eisenhower ne ve, kam s Taft-Hartleyevim zakonom, se izmika v vprašanju cen, v vprašanju ameriških naravnih zakladov in njihovih izrab v skupne ali pa v kapitalistične namene. Prav v političnem smislu na Eisenhower na primer ne ve, kam s pojavom v republikanski stranki, ki se imenuje McCarthyzem. Senator McCarthy je republikanec. Njegove metode so znane. Morda se Eisenhower ne strinja

s temi metodami, toda ali naj odbije McCarthyja kot republikanca? Končno je Eisenhower sedaj šef republikanske stranke, katero mora združiti, če se da, ne pa še nadalje povzročati drobitev.

Konfuzija v zunanji politiki

Značilno je mnenje zapadne evropskega tiska, predvsem francoskega in angleškega, ki pravi o govoru Eisenhowerja, ki ga je imel na konvenciji Ameriške Legije in ki je obravnaval ameriško zunanjo politiko. Teza Eisenhowerja je bila: Vse države in narode, ki so znani kot ruski sateliti in ki so pod komando Moskve, je osvoboditi. Eisenhower skoraj izrecno trdi, da je treba Sovjetsko zvezo pognati (Dalje na 2. strani)

Stevenson-Eisenhower

MASSON, Minn., 27. avgusta.—Za farmarsko prireditve se pripravljajo tako uradne kakor privatne osebe. Prireditelji sami, ki od kraja niso vedeli, ali naj Eisenhower in Stevenson govorita oba istega dne, so se končno sporazumeli na to, da bosta oba lahko nastopila istega dne 6. septembra.

Mrs. Clara Snow je tudi za sporazum. Pripravila je deset pišk in je povabila na kosilo oba predsedniška kandidata, češ da bo za oba dovolj in da tudi upa, da bosta oba politika lahko sedela pri isti mizi.

Demokratski agitatorji svetujejo Stevensonu, naj posnema Trumana iz leta 1948. Ni dovolj, da se kandidat pripelje in odpelje z avtom, pa ga ni več. Truman je leta 1948 hodil peš milje dolgo pot in spotoma razgovarjal s prebivalstvom o domačih potrebah in politiki. Vzglede, pravijo, je posnemanja vreden tudi za Stevensona.

Kako kosi polijo

V Clevelandu polijo sicer polagoma narašča, vendar ne skokoma. Včera so beležili v Clevelandu 320 slučajev na polju obolenih ljudi v primeri z 41 slučajem ob istem času lanskega leta.

Iz Akrona poročajo naslednjo družinsko tragedijo:

Nekaka Roya Emcha, Edwin Emch, star 11 let, in Jack Dotterer, star pet let, sta umrla na polju 5. avgusta.

Lastni sin Roya Emcha, sedemletni James, je umrl na polju nekaj dni kasneje.

Oče Roy Emch se je dal preiskati in so zdravniki ugotovili, da je tudi sam obolev na polju. Roy Emch, star 30 let, je 26. avgusta polju podlegel.

V bolnici v Akronu so zaznamovali do sedaj 382 slučajev polija, dočim jih je bilo lansko leto ob istem času 99.

AMERIKA DOBILA PRAVDO

HAAG, Nizozemska, 27. avgusta.—V pravdi, ki jo je začela Francija zoper Ameriko, da velja glede francoske kolonije Maroko v Severni Afriki, francoske omejitve glede uvoza blaga in denarja tudi za Amerikance, je Amerika pravdo dobila. Amerika gradi v tej koloniji svoje letalske baze.

SPALNA BOLEZEN V CALIFORNIJI

SAN FRANCISCO, 27. avgusta.—Najhujša epidemija v Californiji je epidemija spalne bolezni. Do sedaj je 34 bolnikov te bolezni umrlo.

Posebna ugodnost

Samo za ta teden imajo v Brodnickovi trgovini s pohištvom na 16013 Waterloo Rd. izredno posebnost na ledenicah. Dobite namreč najvišjo ceno za vašo staro ledenico, ako si nabavite novo 1952 ledenico izdelka Cyclo-matic Frigidaire, katera je med najnovjšimi na trgu. Ogledate si jih lahko pri Brodnickovih, kjer dobite lahke pogoje za odplačevanje.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DELA VSTVO IN VOLITVE

(2)

Ameriško delavstvo ima pri letošnjih volitvah posebni interes, da se uveljavi. Povdarimo—delavstvo! Po zadnji statistiki ima Amerika 157,000,00 ljudi. Kako je ameriško delavstvo zastopano v številu ameriškega prebivalstva in kakšen je njegov razvoj?

Leta 1935 je bilo v Ameriki 37,000,000 delavstva, ki bi se lahko unijsko organiziralo. Torej pravega delavstva v polnem pomenu te besede. Leta 1937 je število bilo 38,000,000, leta 1945 že 50,000,000 in leta 1952 že 62,000,000! Ali ta številka ne pomeni, da tvori ameriško delavstvo v celokupnem številu prebivalstva skoraj polovico prebivalstva? Ali torej ni najvažnejše, komu bo zavedno orijentirano delavstvo oddalo svoje glasove?

Pripomnimo takoj v tej zvezi, da je unijsko organiziranega kakih 16,000,000 delavstva. Če se samo unijsko organizirano delavstvo udeležijo volitev in nastopi enotno, potem ni nobenega dvoma, da je to unijsko organizirano delavstvo v letošnjem volilnem letu najvažnejši volilni faktor! Ali se vsi zavedamo tega našega položaja?

S strogo delavskega stališča moramo poudariti, da gre v volilnem letu 1952 na delavski strani za nekaj velikega in pomembnega, kar pa bo odvisno od tega, ali bodo zmagali republikanci, ali pa demokratje in to kot stranka. Naj se delavstvu, organiziranemu in neorganiziranemu, oživi sledeča dejstva, ki so nerazdružno zvezana z demokratično oziroma republikanško stranko kot tako:

Kar imenujemo v sestavi civilnih svoboščin in kar je zapisano za te svoboščine v ustavi, se označuje kot naš "Bill of Rights." Za te svoje svoboščine se je bojevalo svetovno delavstvo stoletja. Izraz stoletja ni pretiran, bodisi za Evropo, bodisi za Ameriko. Povdarili smo že, da so polpretekli boji za delavske pravice, za pravičen standard življenja našemu slovenskemu življu v Ameriki tako živa priča, da mu ni treba niti obnavljati spomin! Ameriško delavstvo, pravi tolmač ameriške demokracije, je šlo na pot, da se ta demokracija izvede tudi v realnem delavskem življenju po podjetjih in tovarnah. Kaj pa je pravzaprav demokracija, če mislimo nanjo kot na obliko vladanja? Naše zastopstvo! Mi izvolimo predstavnike, ki v našem imenu govorijo in odločajo! Ni mogoče misliti si velike države, kjer bi se ljudstvo lahko dobesedno samo vladalo. V Washingtonu se na primer ne more zbrati čez sto milijonov ameriških volilnih upravičencev, da tam izglasujejo kak zakon!

Ameriška industrija zaposluje milijone delavstva. To delavstvo je v demokraciji na istem položaju, kot politično vzeto ameriški volilci. Kako naj delavstvo v tovarnah, ki gre na tisoče, če ne na deset tisoče, uspešno brani svoje koristi, če naj nastopa vsak posameznik kot ločena edinica? Ze demokracija kot taka zahteva, da imajo tudi deset tisoč in milijoni ameriškega delavstva svoje zastopnike, katerim se izročajo pooblastila, da govorijo v imenu delavstva. Toda odkod formalna pravica, da lahko tako nastopajo? Kje je zakon, ki dovoljuje kolektivno pogajanje—vsi za enega in eden za vse? To osnovno vprašanje, ki pa ima kot logično posledico še polno drugih izrastkov, je bilo na dnevnem redu desetletja težke, neredkoma celo krvave borbe ameriškega delavstva. Pod Franklinom Rooseveltom je slednjič napočil dan, mesec in leto julija 1935, ko je ameriški kongres izglasoval zakon, ki se kratko imenuje. Wagnerjev zakon. Ta zakon pomeni "Bill of Rights" ameriškega delavstva, pomeni svobodo združevanja v unijah in jamči kolektivno zastopstvo, ki ima v zakonu svojo osnovo, kadar gre za delavska pogajanja. Zakon je obširen in urejuje vsa delavska vprašanja, obenem pa pomeni pravično zakonitost skoraj vsega, za kar se je delavstvo borilo. Zakon je dala Ameriki in njenemu delavstvu—demokratska stranka!

Ameriško delavstvo pa ima v najnovejši zgodovini še drugi datum, ki predstavlja tudi republikance v pravi luči. Dne 23. junija 1947 so republikanski senatorji s svojo večino odobrili Taft-Hartleyev zakon, ki pomeni za ameriško delavstvo pot navzdol. Toda izglasovala ga je republikanska stranka in to tudi proti vetu predsednika Trumana. Zapišimo si: Republikanska stranka kot taka!

L.C.

UREDNIKOVA POŠTA

Za pomoč Gasilskemu društvu v Loški dolini

CLEVELAND, Ohio—Do sedaj imamo nabranega \$461, da pomoremo gasilskemu društvu v Loški dolini do nakupa avtomotorne brizgalke, kar bi jim ob enem služilo tudi za prevažanje bolnikov v tako zelo oddaljene bolnišnice. Kakor vidite, ni to nobena razkošnost, temveč zelo velika potreba, zato bi radi zbrahali še nekoliko prispevkov, ker te naprave stanejo veliko—veliko več, kot pa imamo mi nabranega.

Seveda, radi bi še obiskali vse naše Ložane, jih poprosili za denesek in jih povabili, da pridejo v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd., v soboto, 5. septembra, kjer bo Andy Turkman predvajal slike naše lepe Slovenije. Slike so izredno lepe, kar vam lahko potrdijo vsi, ki so jih že videli. Ves dobiček tega večera bo šel v sklad za nakup avtomotorne brizgalke, in če kateri Ložan ali njegov prijatelj želi kaj prispevati, lahko to stori na omenjeni večer ali pa pošlje svoj denesek na Jennie Fatur, 19821 Ormiston Ave., Euclid 19, Ohio.

Ob zaključku našega zbiranja priobčimo imena vseh prispevalcev v naših časopisih. Prisrčno se zahvaljujemo vsem darovalcem in na veselo svidenje v soboto, 5. septembra ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Jennie Fatur.

Glasbena Matica pripravlja opero

CLEVELAND, Ohio—Poletna vročina ne ovira pevcev clevelandске Glasbene Maticе, ki se redno udeležujejo vaj. Osebnostne skupne pevske vaje za jesensko prireditev opere "La Traviata", ki bo podana dne 2. novembra v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, so v polnem teku. V glavnih vlogah bodo ponovno nastopili Josephine Petrovič, Edward Kenik, Frank Bradach, Emily Mahne in Wencil Frank.

Pred kratkim se je 20 članov Glasbene Maticе počastilo za njih petletno stalno aktivnost pri zboru, in sicer: Anton Smith, Frank Bradach, Anne Safred, Carolyn Budan, Molly Frank, Emily Mahne, Emil Safred, Agnes Zagar, Frank Plut, Josephine Mišič, Alice Somrak, June Price, Marie Babitt, Tom Germack, Sylvia Miheve, Josephine Bradach, Louis Belle, Anton Epich, Wencil Frank in Edward Kenik.

Cenjeni rojaki in rojakinje, ki se želijo pridružiti pevčemu ali pomagati k nadaljnjemu napredku zbora, so dobrodošli. Pevske vaje se vrše vsaki četrtek večer ob 8. uri v Slovenskem narodnem domu.

Vabljeni ste, da postanete častni, stalni ali podporni član in članica. Podrobneje se lahko informirate pri uradnikih. Vaše zanimanje in pomoč bo ohranila to nepristransko slovensko glasbeno organizacijo še dolgo časa.

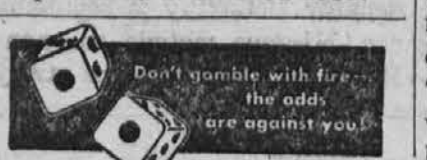
Josephine Mišič.

ZORIN MESTO MALIKA

NEW YORK, 27. avgusta—Kot namestnik Malika in kot stalni sovjetski delegat pri Združenih narodih, je bil imenovan Zorin, ki je leta 1948 izvedel komunistični državni udar v Pragi.

VOLITVE NA JAPONSKEM

TOKIO, 28. avgusta—Ker je sedanja vlada ostala v parlamentu v manjšini, je bil parlament razpuščen in nove volitve razpisane za 1. oktobra 1952.

DELOVNO LJUDSTVO V SOVJETSKI ZVEZI

Sovjetska zveza že od svojega začetka bojkotira Mednarodno organizacijo dela, ki ima za seboj že precej plodno obdobje. Ta mednarodna organizacija je izdelala vrsto konvencij s področja reguliranja delovnih odnosov. Največji del teh konvencij je ratificirala večina držav. Seveda zavis predvsem od moči delavskega razreda, da se odredbe teh konvencij spoštujejo in v praksi izvajajo.

Sovjetska zveza ne samo ni pristopila k tej mednarodni organizaciji, temveč je njena praksa daleč od načel teh konvencij. V tem pogledu je mnogo bolj reakcijska kakor vrsta drugih kapitalističnih držav. To se naša predvsem na odredbe konvencij o prisilnem delu, o omejitvi delovnega časa, o zaposlitve žena pred porodom in po njem, o nočnem delu za žene in na odredbe konvencije o zaposlitvi žena na podzemeljskem delu v rudnikih.

Zadržimo se samo na nekaterih dejstvih, iz katerih se vidijo težki delovni pogoji delovnega ljudstva v Sovjetski zvezi. Birokratski državno-kapitalistični sistem je dal vso oblast direktorju (Stalinova teorija "edinočelja"). Ta predstavnik birokratske kaste ima v rokah vsa pooblastila, da nekontrolirano izkorišča delavstvo brez pravic. Direktor podjetja lahko za en dan neopravičenega izostanka z dela odpusti delavca iz službe in ga vrže iz stanovanja. A po členu 5 odloka prezidija Vrhovnega sovjeta Zveze sovjetskih socialističnih republik z dne 26. junija 1940 delavci iz državnih združenih in družbenih podjetij za izostanke z dela brez opravičljivih razlogov kazensko odgovarjajo in so kaznovani s pobiljševalnim delom do šest mesecev in s 25% odbitka od plače.

Kot izostanek od dela se smatra tudi: a) zamuda ob začetku dela ali po opoldanskem odmoru in odhod z dela pred koncem delovnega dne, če tak prekršek delovne discipline povzroči izgubo delovnega časa nad 20 minut; b) prekršek proti delovni disciplini, če ne povzroči izgube delovnega časa nad 20 minut, ampak če se to zgodi trikrat v mesecu ali pa štirikrat v dveh zaporednih mesecih; c) prihod na delo v pijanem stanju.

Do zgoraj navedenega odloka prezidija Vrhovnega sovjeta je veljal odlok, po katerem so delavci in uslužbenci zaradi neopravičljivih izostankov takoj odpuščali iz službe. Danes je v Sovjetski zvezi najmanj 15 milijonov ljudi v raznih taboriščih. Izkoriščajo jih za vsa najtežja dela in na tistih mestih, kjer so najtežji klimatski pogoji. Razen "političnih" kaznjencev je največ teh žrtev Stalinovega režima obsojenih zaradi prekršitve delovne discipline. Z odvzeto svobodo do 10 let kaznujejo na primer transportne delavce za radi nepravčasnega odpravljanja vlakov in ladij, ki pijejo praznih vagonov na tovornih postajah, nepravčasnega iztovarjanja vagonov in ladij ali pa zaradi drugih storitev, ki povzročajo zaostajanje v planu prevoza, sestavljenem pri vladi.

Odlok prezidija Vrhovnega sovjeta Zveze sovjetskih socialističnih republik z dne 10. julija 1940 določa zaporno kazeno od pet do osem let zaradi pošiljk blaga slabe kakovosti oziroma proizvodov, ki ne ustrezajo obveznemu standardu. Razen tega sovjetska birokracija zelo elastično, to je samovoljno razlaga 11. člen Kodeksa zakona o delu, ki predvideva možnost vključevanja prebivalcev v obvezno delo, če to zahteva "pomanjkanje delovne sile za izvrševanje važnih državnih nalog." Na ta način rekrutirajo dosežena z znižanjem cen, za so-

"prostovoljce" za izvrševanje "velikih Stalinovih načrtov o preobrazbi narave." Vse to spominja na suženjsko delo pri irigacijskih delih v Mezopotamiji ali na zidavo egiptovskih piramid.

Mnogo pišejo v Sovjetski zvezi o posebnem položaju in o skrbi za žene. Po konvenciji Mednarodne organizacije dela žene sploh ne smejo biti zaposlene na podzemnih delih v rudarstvu. To je bilo tudi predvidevano v sovjetskem kodeksu zakona o delu iz 1922 leta (to je še za časa Lenina). Kasneje pa je Stalinova birokracija to spremenila in je to spremembo tolmačila s "povečanjem mehanizacije in z izboljšanjem zaščitne tehnike v podzemnih delih v industriji rudarstva."

Žensko delovno silo smejo uporabljati v vseh panogah te industrije z izjemo nekaterih rudarskih strok. Iz podobnih razlogov, kakor to tolmačijo sovjetski komentatorji "v zvezi s stalnim izboljševanjem tehnike in delovnih pogojev, kakor tudi zaradi pobude naprednih žena delavk za nastop na delovnih mestih, na katerih so dotlej delali samo moški," se je spremenil tudi spisek ženam prepovedanih del Narodne komisarija za delo Zveze sovjetske socialistične republike iz leta 1932. Vrsto težkih in zdravju škodljivih del, ki prej ženam niso bila dovoljena, odtlej dovoljujejo.

Posebno je treba poudariti, da imajo žene v Sovjetski zvezi poročni dopust 25 koledarskih dni pred in 52 koledarskih dni po porodu, to je skupaj 77 dni, do leta 1944 pa še celo samo 63 dni. Mednarodna konvencija določa za ženo delavko poročni dopust šest tednov pred in šest tednov po porodu—skupaj torej 90 dni.

O otroškem dodatku v pravem pomenu te besede se v Sovjetski zvezi ne more govoriti. Matere oziroma družine z enim ali dvema otrokoma sploh ne dobivajo dodatka za otroke. Pri rojstvu tretjega otroka dobijo enkratno pomoč 400 rubljev. Rednega mesečnega dodatka na tri otroke ni. Pri rojstvu četrtega otroka dobi družina enkratno podporo 1,300 rubljev in pa mesečni dohodek 80 rubljev. Ta mesečni dohodek pa dobi samo od drugega do petega leta otrokove starosti. Lestvica podpore in mesečnega otroškega dodatka se poveča ob rojstvu vsakega naslednjega otroka. Toda mesečni otroški dohodek doseže največ 300 rubljev (in to materi z 10 otroki).

Značilno je tudi, da dobivajo delavci in uslužbenci, ki niso člani sindikata, samo polovico bolniške podpore, predvidene za sindikaliste.

To je samo nekaj drobcov iz delovnega prava oziroma prakse v delovnih odnosih Sovjetske zveze. Seveda ima vse to številne negativne posledice za razvoj gospodarstva. To se izraža predvsem v odnosu neposrednih proizvajalcev do države oziroma državne lastnine. Konkretnije posledice tega se vidijo v neracionalnem izkoriščanju mehanizacije, surovin in delovnega časa, v slabi kakovosti proizvodov, v velikih količinah izmetka, v slabi učinkovitosti vlaganja kapitala, v slabem obratovanju in v veliki fluktuaciji delavcev.

Sovjetska vlada se na vse načine trudi dokazati, da v Sovjetski zvezi življenjska raven raste in da delovno ljudstvo v "deželi zgrajene socializma," v "prehodnem obdobju iz socializma v komunizem" živi v nekakšnem rajju, medtem ko v drugih deželah na Zahodu večina ljudi umira od glada. Kot najmočnejše propagandno sredstvo za take trditve navajajo zniževanja cen blaga za široko potrošnjo.

Sovjetski uradni krogi pa sami govore o tem, da je vrednost "Sovjetskega" tekoči mesec v Trbovljah.

vjetsko državo "čista izguba" (minister za finance Zveze sovjetskih socialističnih republik Zverjev v proračunski razpravi). S tem birokratska kasta priznava, da so interesi sovjetske policijske države diametralno različni od interesov delovnega ljudstva.

(Po "Ljudski pravici")

POMOČ DRŽAVE PRI GRADNJI DELAVSKIH HIŠ

Ka dovršitev stanovanjskih hiš, ki so jih začeli lani graditi delavci in uslužbenci na podlagi uredbe o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev, je bil pred kratkim odobren za Slovenski kontingent 300 milijonov dinarjev. I z tega kontingenta bo Narodna banka dajala brezobrestna posojila, tistim, ki so že lani začeli z gradbenimi deli, pa gradnje niso mogli nadaljevati oziroma končati, ker niso dobili potrebnega posojila.

Hkrati je zvezna vlada izdala posebno odločbo o pomoči države k stroškom za zidanje teh stanovanjskih hiš v letu 1952. Država bo dajala delavcem in uslužbencem po uredbi o zidanju stanovanjskih hiš pomoč k stroškom za zidanje v višini 80% nabavne cene vzidanega gradbenega materiala, ki je bil kupljen po prostih cenah v trgovski mreži ali neposredno od državnih proizvajalnih podjetij združenih ali družbenih organizacij. Pomoč k stroškom za zidanje montažnih hiš v letu 1952, pa znaša 70% od prodajne cene montažne hiše.

Gornjo pomoč lahko dobe delavci in uslužbenci, ki jim je banka po uredbi o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev dovolila do konca lanskega leta v ta namen kredit, oziroma delavci in uslužbenci, ki so do konca lanskega leta pri glasili zidanje banki (v smislu 12. točke navodila za izvajanje navedene uredbe) in so že začeli gradbeni dela. Naposled lahko dobe gornjo pomoč za dovršitev svojih stanovanjskih hiš tudi delavci in uslužbenci, ki jim je banka dovolila kredit na podlagi odločbe zveznega finančnega ministrstva št. 7333 z dne 21. februarja 1948 o kreditiranju delavcev in uslužbencev proizvajalnih ministrstev za zidanje stanovanjskih hiš in so že začeli z gradbenimi deli. Gornja odločba se uporablja od 1. januarja letos.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

100-LETNICA PEVSKEGA DRUŠTVA NA DOLU PRI HRASTNIKU

Zelo redek, a zelo pomemben je bil tak jubilej. Dolanci so s ponosom obhajali 5. in 6. julija 100-letnico obstoja svojega pevskega zbora.

Zamisel ustanovitve pevskega zbora na Dolu se je rodila že leta 1851, komaj tri leta po znani marčni revoluciji na Dunaju leta 1848, ko je bil v stari Avstriji zrušen dolgoletni reakcijski Metternichov vladni režim.

Prvi predsednik pevskega društva na Dolu je bil Blaž Dragar. Društvo je gojilo in vadilo predvsem domače narodne pesmi, s katerimi je nastopalo v tistih časih na raznih slovenskih taborih, med njimi na velikem taboru v Zalecu. Za prvim predsednikom je prevzel vodstvo tega starega pevskega zbora učitelj Kramar. Od tedanjih pevcev v tem zboru so živi še štirje člani, ki so skupaj stari 325 let, in sicer tovariši Jakob Draksler, Peter Draksler, Janez Draksler in Jože Dragar. Tovariši Jože Dragar je prevzel pevski zbor na Dolu za učiteljem Kramarjem in ga vodil do leta 1926. Takrat pa je začel poučevati ta pevski zbor nekdanji hrastniški učitelj tovariš Davorin Cander, ki živi danes v Ljubljani in se je tudi udeležil te redke pevske slovesnosti.

Danes vodi pevski zbor na Dolu še od leta 1934 tovariš Adolf Dragar. Pevska družina šteje 39 članov ter je na pomembni višini. Sedaj se marljivo pripravlja na nastop na ilirskem društvenem "Svobod" tekoči mesec v Trbovljah.

Konfuzni kandidat Eisenhower

(Nadaljevanje s 1. strani)

nazaj do njenih bivših meja. Na politično izvežbani Francozi in Angleži, vedo, na kak način bi bilo to mogoče, to samo z vojno, je dal Eisenhower sovjetski propagandi v usta ob bro geslo, da ga ta propaganda označuje kot vojnega hujskaka, ki naj kot bodoči ameriški predsednik povzroči novo svetovno vojno.

Toda isti Eisenhower pravi, da to novo vojno pripravlja demokratska stranka s Trumanom na čelu, on Eisenhower pa zasleduje samo mir. Kdor ni zgolj politični demagog, ta ve, da Rusija svoje satelitskih držav ne bo pustila v rok, razen z izgubljenjo vojno.

Eisenhower je nadalje šel v publikancev. Tiste republikanske stranke, ki je vojno na Koreji označila za Trumanovo vojno, Združeni narodi so se na Korejo uprli novi agresiji sovjetskega imperializma, ko se je ta agresija šele poskušala. Toda, da se stavi, je moralo govoriti orožje. Kako naj na miren način ista republikanska stranka, katero sedaj Eisenhower, uniči sovjetsko invazijo tam, kjer že obstoji in kjer je družabni red v njem satelitskih državah že prilagojen sovjetskemu, ne da bi moral govoriti zopet orožje?!

Konfuznost republikanske nanejanje politike, ki se lovi med ameriškim izolacionizmom in ameriškim pohodom v svet, ki ostalem kot gospodarsko politični pojav ugaja tudi republikancem, se razbere tudi iz izjav o nanejanje političnih svetovalec Eisenhowerja, predvsem John Foster Dullesa.

Dulles razlaga besede Eisenhowerja in pravi:

"Truman pripravlja tretjo svetovno vojno. Glavna poteza ameriške zunanje politike mora biti v tem, da Amerika ne pozna ruske zasedbe tistih držav, ki jih je po drugi vojni sprožil vlad pod svoje območje. Komunisti v teh satelitskih državah mora zrušiti v notranjosti te države. Demokratje pravijo: novo nastali režimi v teh satelitskih državah ljudstvom ugajajo se Amerike to dejstvo ne tiče. Te baje-stališče naj bi opalo! Vse vzel pogum tistim narodom Evrope in Azije, ki so pod sovjetsko diktaturo."

Eisenhower iz ust Dullesa ne verjame, da bi bila Trumanova administracija sposobna končati spor na Koreji in skleniti kakšno trajno pogodbo.

Namig, da se bo republikanska stranka v nadaljni volilni kampanji posluževala tudi korejskega vprašanja!

Republikanski podpredsedniški kandidat Nixon je v propagandne namene zatrjeval, da im demokratski predsedniški kandidat Stevenson konkretni načrt, kako končati sovražnost na Koreji. Republikanci pozivljajo Stevenzona naj načrt objavi že sedaj, ker bo s tem prihranil mnogo žrtev in življenj v obeh taborih na Koreji.

Stevensonova okolica izjavlja, da governor Stevenson ni nikdar o tem konkretnem načrtu gledal premirja na Koreji iznašal kak program.

MARKO KOS:

KO PADA KLASJE

(Nadaljevanje)

Zmajala je z glavo. Oči so se ji zasolile. Odšla je k omari, pobrskala po njej in položila na stol s čipkami obšito dojenčkov opravo.

"Poglej, moja otroka sta bila v tem, pa bo še tvoji!"

Milka je z očmi pazljivo spremljala njene gibe. Nato je rekla trdo:

"A jaz ga ne maram! Šla bom ... k zdravniku. Ne maram ga..."

Čizmarjeva si je položila prste na lica in prestrašeno šepnila:

"Pa vendar ne... Kaj je kriv otrok!"

"Ne maram ga," je Milka solznih oči vroče in hlastno vzdiknila, "od njega ne maram otroka, zapodil me je... In kaj bodo ljudje rekli... Teta, za božjo voljo, dajte mi denar, osem tisoč, in k zdravniku grem... Ubila se bom. Tega ne zdržim... Raje umrem."

Položila je glavo v krpe in za-

DEŠKE OBLEKE

Ako nameravate kupiti vašemu sinu ali vnuuku potrebno obleko za pohajanje v šolo, boste gotovo premislili na kakovost blaga, vzorec in kako je izdelana. Lahko si jih nabavite po sledečih cenah:

Prej \$ 8.50,	sedaj \$ 6.75
Prej \$ 12.50,	sedaj \$ 10.00
Prej \$ 13.50,	sedaj \$ 10.80
Prej \$ 15.00,	sedaj \$ 12.00
Prej \$ 18.00,	sedaj \$ 14.40
Prej \$ 20.00,	sedaj \$ 16.00
Prej \$ 22.50,	sedaj \$ 18.00
Prej \$ 25.00,	sedaj \$ 19.95

Dobijo se v vseh merah in vzorcih v poznani in zanesljivi slovenski trgovini

FRANK BELAJ

MOŠKA IN DEŠKA OPRAVA
6205 ST. CLAIR AVENUE

jokala. Starka jo je božala po laseh.

"Joj, joj, joj, otrok ti ubogi!" Milka je dvignila objokani obraz.

"Dajte mi denar, teta!" "Saj ga nimam. Dva tisoč imam, več ne."

Oči so se Milki posušile. Stisnila je usta, si podprla glavo in dolgo zrla na okno, ki je postajalo čedalje bolj bleščeče.

"Ne vem, kaj bo z mano... Včasih mislim, da se mi blede." Glasno je vzdihnila in obmolnila. Čizmarjeva je sedela sključena, s sklenjenimi rokami na kolenih.

"Ne misli na to! Še kaj hujšega smo prebile... Pomagala ti bom. Samo potrpi!"

"Ah, kako strašno je to. Čisto me je strlo... Nič mi ni mar. Ničesar več me ne čaka... In sedeti tu, gledati okrog sebe—to je najhuje."

Vrata so se odprla. Pokazala se je glava deklice.

"Zunaj ostani!" je velela starka.

"Ne, kar notri pojdi. Majda," je rekla Milka in se trudno dvignila. "Kruh moram iti zamesiti." Škratno in ogromno je vzhajalo sonce nad hribi. Prerivačje se grmade megle daleč tam nad ravnino so ga zagrinjale, se smukale obenj in se ob dotiku z njim cefrale. Naglo se je dvigalo. Vrhovi gora so žareli, a obzorje je bilo sivo in vlažno. Nebo se je modrilo. In sredi brezdanje globine je zasijalo sonce v bleščeči belini. Tek mu je zastal. V šipah se je zrcalila njegova jasna luč, družec se z neenakomernim sijem plamena, ki je padal z ognjišč. Rosa se je nabirala v

kaplje, ki so težile listje. Pod njim so visele temne sence. Na plotu so se svetlikale modrika-ste sledi polžev, ki so bežali pred vročino. Veter je prinašal z reke svež vonj. Milka ga je soplela v globokih dihih in šla s polzaprtimi očmi. Pred njimi se je je delala tema, tako tesno ji je bilo pri srcu. Nobenega izhoda ni videla, nobene tolažbe. Strašno razočaranje in obup sta jo trla, da ni bila zmožna misliti.

Nepopisno zapuščena se je zdelala. Tuja vsem in sami sebi. Ni se mogla vživeti v življenje na vasi. Navadila se je hrupnega življenja v družbi, počitka in pisane zabave, urejenosti, kjer je plaval s tokom in jo je samo od sebe vodilo od zajtrka do večerje. Zdaj ni mogla najti koraka z vaško površnostjo in lahkotnostjo. Treba se bilo zanašati samo nase in delati, ne da bi na videz vedela zakaj. Grozna praznina je zazevala krog nje.

Ključ od vrat je našla za lončkom z nageljni. Okno njene sobe je zagrinjala trta in jo delala mračno in neprijazno. V kotu je stala visoka postelja. Ob steni so se vrstile tri skrinje in omara. Kovček je odprt ležal na tleh, obleka je visela na žeblih. Na mizici strto ogledalo in rezljana kapelica z Marijinim kipcem. Pred njo kozarec s ščetko. Na oknici se je sušila mokra brisača. Vrata peči so izdrta ležala na tleh. Pri vratih so se kopicili očimovi komati in jermenje. Duh po plesnivem se je širil od njih.

"In tu naj živim," je Milka topo dejala. Zgrudila se je na stol, z rokami ob životu. Prav tu je sedela pred tremi leti, polna tesnobe priča kovanja. Odločila se je, da pojde. Nekaj zaradi spora s Stankom, malo zaradi naveličanosti nad enoličnostjo, zaradi neosnovane zavisti nad dekleti in želje, da se povzpne više.

Življenje v železarni jo je udarilo kot s kijem po glavi. Stanovalec je v baraki z mnogimi dekletimi. Dolgo je trajalo, preden se je navadila njihovega prostakega govorjenja. Sramu niso poznale, najgloblje človekove tajne so cinično razkrivale. Večerov se je Milka rada spominjala. Ležali so v travi s fanti iz sosednje barake in zrlili v zvezde. Tedaj so si bili bližnji in dobri. V temi je čula poljube in šum ljubezni, in čutila se je tako samo, da jo je žejalo po tem. Bližati se ji je jel črnolas, visok fant, Ivan so ga klicali. Ni veliko govoril, objel jo je in poljubil, da so jo usta bolela. Dočim je bila doma s Stankom sramežljiva in plašna, se je Ivanu brez pomisleka, kot bi odpadla z nje skoraj, drhteča in poželjiva vsa predala. Bil je čas brezumne omame. Zdelo se je, kot bi jo začaral, bila je slepa in prepričana, da je konec in začetek vsega prav v tem. Ko je Ivanov sostanovalec imel nočni siht, jo je Ivan jemal k sebi. V tem vrtincu strasti in ugodja sploh ni čutila teže svojega telesa. Hlepela je po ljubezni, po podjarmljanju. Ves dan je preživela kot v sanjah. V večeru je videla smisel življenja.

Tem huje je bilo, ko se ji je pričel odkimati. Iz svojega brezumja se ni mogla več povrniti. Tedaj je ugotovila, da je nosna. Objela je Ivana, stisnila glavo k njemu in mu povedala z drhtečim glasom, podobna plašnemu otroku. Odpahnil jo je in se zakrohotal.

"Ali bi me rada?..." "Zakaj?" "Mene že ne boš ujela! K tiste-mu pojdi, ki te je prej imel!" Stisnil je usta in šel.

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO'S BASEMENT

Dekliška 2.99 Novelty PLAID KRILA

Barvita plaid krila, ki jih bodo deklice vesele za nošo in menjavo z bluzami in jopiči kot so stili odraslih deklet. Lepa, praktična in tudi ekonomična. V merah 7 do 14.

1.39

Dekliški 5.99 Corduroy ali flanelasti 2-komadni Jerkin Suits

Privlačni jerkins z krili iz enakega blaga, lepo ukrojena v veselje deklet v starosti 7 do 14. Lepa izbira vsakovrstnih barv.

3.99

DEKLIŠKI NYLON JOPIČI. Novi stili v prijetnih barvah in iz mehkega nylona. V merah 7 do 14. 1.89

DEKLIŠKI 2.99 VOLNENI JUMPERS. Iz čisto volneno flanelastega blaga v popularnih temnih barvah. Dobro in po novi modi ukrojeno za deklice 7 do 14. 1.99

DEKLIŠKE 1.19 DO 1.99 BLUZE. Bombažne v beli barvi, iz rayona v pastelnih barvah. Mere 7 do 14. 79c

DEKLIŠKI 1.79 BOXER DUNGAREES. V regulacijskem stilu v črni ali plavi barvi. Mere: 7 do 14. 1.39

DEKLIŠKE 94c IN 1.19 POLO SRAJCE. Medeno pisane in v solidnih barvah. Mere 8 do 14. 79c

Dekliške šolske obleke

Krasni plaids in proge v najlepših jesenskih barvah. Mere 7 do 12. 1.88

Aktualno 3.98 novi jesenski

KLOBUKI

1.99

- Vse vodilne jesenske barve
- Izbira stilov
- Obširna izbira okrasov
- Volneno suknjeni fine kakovosti
- Mere 22 in 23
- Mladeniški in nestarostni stili

Vrednosti na pretek! Vi si lahko nabavite dvakrat toliko klobukov po tej znižani ceni. Pridite zgodaj, da dobite najboljšo izbero.

Za, ne sprejmemo poštnih ali telefonskih naročil

The May Company's Basement oddelek s klobuki

Kitchen News

Električna peč izkazana za najčistejšo

po znani preizkušnji "Bele rokavice"!

SEDAJ—se sami sebe lahko prepričate, da je električna kuha najčistejša kuha! Z električno pečjo si lahko nadenete najboljše bele rokavice, potegnute prste preko površine grelnih enot peč... IN VAŠE BELE ROKAVICE OSTANEJO BELE!

Vprašajte prijateljico, ki lastuje električno peč, da vam dovoli napraviti ta poizkus na njeni peč. Obiščite prodajalca električnih predmetov za demonstracijo 1952 električne peč.

Premenite to poletje na električno kuho "bele rokavice." To je moda v modernih kuhinjah.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES"

Zjutraj ob 10—WICA in WGAR

VSI NAJNOVEJŠI KOMADI

VSI SLAVNI ZVEZDNIKI

Zvečer ob 10—WHK

KUPITE NA FARM

ČEŠPLJE HRUŠKE

VSE SADJE JE POŠKROPLJENO

Imamo tudi mlade piščence za peči in pohati—sveže zmrznjene ali očiščene čakate.

ADOLPH J. SOMRACK

MAPLE GROVE RD.

med Rt. 91 in Rt. 174. blizu Route 84. Willoughby, O. tel. Willoughby 2-1845

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEARBORN 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE School Teacher, wife, no children, no pets, need 5 room unfurnished apartment. Any good location vicinity Springfield. Moderate rental. ARdmore 1-479

HELP WANTED MALE

PUNCH PRESS OPERATORS
DIE SETTERS
SHEAR HELP
MATERIAL HANDLERS

3 Shifts
6-day week
Steady work
Excellent working conditions
ALGONQUIN TOOL & DIE CO.
4908 W. FLOURNOY ST.

FEMALE HELP WANTED

WOMEN for ASSEMBLY WORK

Steady work. Pleasant working conditions. 5 day week. — Good pay. Profit sharing. Paid insurance.

Apply at Precision Paper Tube Co. 2035 W. CHARLESTON (Near Damen, Elston, Armitage) Armitage 6-5200

Must be conscientious and experienced. If interested in security we have several openings for Several Typists and

General Office Clerks Working conditions ideal. No monotony—diversified. Excellent Company benefits. McMaster - Carr Supply Co. 640 W. LAKE ST.

BUSINESS OPPORTUNITY

Good chance to buy TV and RADIO REPAIR SHOP. Well established trade. Best offer. See to appreciate.

ESTebrook 9-0355

GAS STATION — 3718 N. Elston. Pumps 8,000 month. 4 pumps includes. 3 car garage and repair place. Fully equipped. Make offer.

JUniper 3-9878

Good Buy — RESTAURANT AND LOUNGE — Doing excellent business. Good location S. Water Market. Best offer. See to appreciate.

SEeley 3-8618

GROCERY AND MARKET — 5 room flat in rear, 1951 volume \$165,000. Business and property or business. Terms. No competition.

ROdney 3-9560

Don't gamble with fire—the odds are against you!